

Judikatūras krājums

Lieta C-100/18

Línea Directa Aseguradora SA

pret

Segurcaixa, Sociedad Anónima de Seguros y Reaseguros

(Tribunal Supremo lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Tiesas (otrā palāta) 2019. gada 20. jūnija spriedums

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Civiltiesiskās atbildības apdrošināšana saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu – Direktīva 2009/103/EK – 3. panta pirmā daļa – Jēdziens “transportlīdzekļu lietošana” – Mantiskais kaitējums, kurš nodarīts ēkai tās privātā garāžā novietotā transportlīdzekļa aizdegšanās dēļ – Obligātās apdrošināšanas segums

1. *Tiesību aktu tuvināšana – Transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošināšana – Direktīva 2009/103 – Transportlīdzekļu lietošanas jēdziens – Autonoma interpretācija*
(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/103 3. panta pirmā daļa)

(skat. 32. punktu)

2. *Tiesību aktu tuvināšana – Transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības apdrošināšana – Direktīva 2009/103 – Transportlīdzekļu lietošanas jēdziens – Transportlīdzekļa izmantošana atbilstoši tā pārvietošanās līdzekļa funkcijai – Transportlīdzekļa, kurš bija novietots ēkas privātā garāžā vairāk kā 24 stundas, aizdegšanās, radot šai ēkai kaitējumu – Iekļaušana*
(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/103 1. panta 1. punkts un 3. panta pirmā daļa)

(skat. 35.–43. un 48. punktu un rezolutīvo daļu)

Rezumējums

Situācija, kurā ēkas privātā garāžā vairāk kā 24 stundas novietota transportlīdzekļa elektrosistēmā ir notikusi aizdegšanās, izraisot ugunsgrēku, kas radījis šai ēkai kaitējumu, ir

ietverama jēdzienā “transportlīdzekļa lietošana” direktīvas par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu izpratnē

Spriedumā *Línea Directa Aseguradora* (C-100/18), kurš tika pasludināts 2019. gada 20. jūnijā, Tiesa interpretēja jēdzienu “transportlīdzekļu lietošana” Direktīvas 2009/103¹ par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu izpratnē, uzskatot, ka šis jēdziens ietver situāciju, kurā ēkas privātā garāžā vairāk kā 24 stundas novietota transportlīdzekļa elektrosistēmā ir notikusi aizdegšanās, izraisot ugunsgrēku, kas radījis šai ēkai kaitējumu.

2013. gada augustā ēkas privātā garāžā aizdedzies tajā vairāk kā 24 stundas novietots transportlīdzeklis, un tas radīja zaudējumus. Ugunsgrēks izcēlās transportlīdzekļa elektrosistēmā. Transportlīdzekļa īpašnieks no sabiedrības *Línea Directa* bija iegādājies civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas polisi saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu. Ēka bija apdrošināta sabiedrībā *Segurcaixa*, kas atlīdzināja šīs ēkas īpašniecei sabiedrībai summu 44 704,34 EUR apmērā kā kompensāciju par nodarītajiem zaudējumiem.

2014. gada martā *Segurcaixa* cēla prasību pret *Línea Directa*, lai šai pēdējai minētajai sabiedrībai tiktu piespriests atlīdzināt izmaksāto kompensāciju, tādēļ ka šī gadījuma pamatā esot bijis “satiksmes negadījums” Spānijas tiesību izpratnē, ko sedz transportlīdzekļa apdrošināšana. Pirmajā instancē *Segurcaixa* pieteikums tika noraidīts. Apelācijas tiesvedībā *Línea Directa* tika piespriests samaksāt *Segurcaixa* prasīto kompensāciju. Par šo spriedumu *Línea Directa* iesniedza kasācijas sūdzību *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa, Spānija). Šauboties par to, kādu interpretāciju izvēlēties Direktīvā 2009/103 esošajam jēdzienam “transportlīdzekļu lietošana”, šī tiesa nolēma vērsties Tiesā ar vairākiem prejudiciāliem jautājumiem.

Vispirms Tiesa atgādināja, ka jēdziens “transportlīdzekļu lietošana” minētās direktīvas izpratnē² ir autonomas Savienības tiesību jēdziens, kura interpretāciju nevar atstāt katras dalībvalsts vērtējumam. Tā arī uzsvēra, ka Savienības likumdevējs nepārtraukti ir izvirzījis un stiprinājis mērķi aizsargāt šo transportlīdzekļu izraisītos negadījumos cietušās personas.

Ņemot vērā šo judikatūru³, Tiesa atgādināja, ka jēdziens “transportlīdzekļu lietošana” nav ierobežots tikai līdz ceļu satiksmes situācijām un ka šis jēdziens ietver jebkāda veida transportlīdzekļa izmantošanu, kas atbilst tā parastajai funkcijai, proti, jebkādi transportlīdzekļa izmantošanai pārvietošanās nolūkā. Šajā kontekstā Tiesa norādīja, pirmkārt, ka apstākļi, ka negadījumā iesaistītais transportlīdzeklis notikuma brīdī bija apstādināts, kā tāds neizslēdz, ka transportlīdzeklis šajā laikā varētu tikt izmantots pārvietošanās nolūkā. Turklāt tam, vai attiecīgā transportlīdzekļa dzinējs negadījuma brīdī darbojās vai nedarbojās, nav izšķirošas nozīmes. Otrkārt, nevienā no Direktīvas 2009/103 normām apdrošināšanas pienākuma un no tā izrietošās aizsardzības, kas attiecas uz mehānisko transportlīdzekļu izraisītos negadījumos cietušajām personām, tvērums nav ierobežots līdz gadījumiem, kad šie transportlīdzekļi tiek izmantoti noteiktā apvidū vai pa noteiktiem ceļiem.

Līdz ar to Tiesa no tā secināja, ka jēdziens “transportlīdzekļu lietošana” Direktīvas 2009/103 izpratnē nav atkarīgs no tās teritorijas īpašībām, kurā šis transportlīdzeklis ticis lietots, un it īpaši

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/103/EK (2009. gada 16. septembris) par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību (OV 2009, L 263, 11. lpp.).

² Direktīvas 2009/103 3. panta pirmajā daļā ir paredzēts, ka katra dalībvalsts, ievērojot šīs direktīvas 5. pantu, veic visus atbilstošos pasākumus, lai nodrošinātu, ka civiltiesiskā atbildība par to transportlīdzekļu lietošanu, kas parasti atrodas tās teritorijā, ir apdrošināta.

³ Skat. it īpaši spriedumus, 2017. gada 20. decembris, *Núñez Torreiro* (C-334/16, EU:C:2017:1007), un 2018. gada 15. novembris, *BTA Baltic Insurance Company* (C-648/17, EU:C:2018:917).

no apstākļa, ka konkrētais transportlīdzeklis negadījuma brīdī bijis novietots stāvēšanai un atradies stāvvietā. Šajos apstākļos Tiesa ir uzskatījusi, ka transportlīdzekļa stāvēšana un tā nekustīguma laiks ir dabiski un nepieciešami posmi, kas ir neatņemama sastāvdaļa tā lietošanā pārvietošanās līdzekļa statusā. Tādējādi transportlīdzeklis tiek izmantots atbilstoši tā pārvietošanās līdzekļa funkcijai principā arī tā stāvēšanas laikā starp divām pārvietošanās reizēm.

Šajā lietā Tiesa uzskatīja, ka transportlīdzekļa novietošana privātā garāžā ir tā izmantošana, kas atbilst tā pārvietošanās līdzekļa funkcijai, un šo secinājumu neatspēko tas, ka minētais transportlīdzeklis šajā garāžā bija novietots vairāk kā 24 stundas.

Visbeidzot, attiecībā uz apstākli, ka negadījums pamatlietā izcēlās no aizdegšanās transportlīdzekļa elektrosistēmā, Tiesa uzskatīja – tā kā šis transportlīdzeklis, kurš ir šī negadījuma pamatā, atbilst “transportlīdzekļa” definīcijai Direktīvas 2009/103⁴ izpratnē, nav jāizdara nošķirums starp šī transportlīdzekļa daļām, kas ir bijušas zaudējumus izraisījušā notikuma pamatā, nedz arī jānosaka, kādas funkcijas šī daļa nodrošina.

⁴ Direktīvas 2009/103 1. panta 1. punkts.